

”Krigets ansikten” temat för årets Humanistdagar

VB har bevakat en del av föreläsningarna; det medges att urvalet varit lätt anarkistiskt, efter de utskickade reporterernas intressen och möjligheter. Men goda humanister (åtminstone i princip) är vi allesamman. Utbudet var rikt, och temat gjorde det mesta intressant, inte minst utifrån politiska synpunkter. Lunds befolkning svarar: även om de första årens trängsel och dubbelringar upphört, ser man hela tiden små skaror på väg från den ena institutionen till den andra. Alla föreläsningar var i princip fullsatta. Här följer alltså redaktionens personliga urval av referat.

Institutionen för Arkeologi och Antikens historia:

På fredagen gjorde *Elisabeth Iregren*, professor i osteologi (benkunnskap), ett mycket konkret och påtagligt inlägg om de rester kriget givit i form av benen från massgravarna utanför Visby efter det stora slaget mot Valdemar Atterdag den 27 juli 1361. 1800 människor (minst) av ett folkuppstånd mot danskarna stupade, och måste, med tanke på årstiden, snabbt begravas.

Massgravarna ligger precis utanför Visby ringmur och grävdes ut av Bengt Thordeman 1928–30. Trots den tidiga tidpunkten sköttes utgrävningen enligt alla konstens regler; skelettmaterialet med noggrann dokumentation förvaras på Statens Historiska Museer i Stockholm, och kan därför utnyttjas för ständigt nya undersökningar allteftersom de osteologiska metoderna utvecklas. 1200 individer har undersökts, under delvis ganska svåra förhållanden, eftersom de till allra största delen vräkts ner i gravarna huller om buller.

Fynden bekräftar i högsta grad de (få) skriftliga källorna, som anger att det var ett folkligt uppstånd som mötte Valdemars legosoldater. Visserligen var de allra flesta döda mellan 20 och 35 års ålder, men så många som 15 % var under 20 och lika många över 35. Skador och sjukdomar som kan påvisas på benmaterialet gör också klart att många som gick ut i strid inte borde ha gjort det: de var för sjuka och lytta. Vapen har inte begravits med de döda, men skadorna berättar ändå om de vapen som använts, via rättsmedicin-

ska undersökningar: svärd, yxor, stridshammare och klubbor. Från Valdemars armé också armborstpilar. Huvudskadorna var de vanligaste, men även avhuggna ben och fötter förekommer ymnigt.

Elisabeth nämnde det inte explicit, men jag tror inte någon i publiken kunde låta bli att tänka på de gräsliga arbetsuppgifter som förekommit nyligen, t.ex. att gräva ut färskas massgravar i det förra Jugoslavien. Varför känns det så mycket lättare med skelett, på 700 års avstånd? Krigets mycket mänskliga ansikten blev dock levande, just genom den noggrant vetenskapliga hållningen till resterna av dem. Men hon dräpte oss med den sista bilden, reproducerad här: kraniet som rekonstruerats med en fridfullt stängd mun, men som i själva verket är en man som vrålat i smärta och dödsångest.

Eva Rystedt gick än längre tillbaka i tiden, till det arkaiska och klassiska Grekland (600–300 talen f.Kr.). Hon talade inte konkret, om dödas ben, utan om den mentala inställningen till *polemos*, kriget och striden. *Polemos* var vid vet om de grekiska staderna, var kriget en alldeles naturlig del av det politiska livet, kanske inte riktigt en del av vardagen, men nästan. Från 500-talet f.Kr. kom medborgarvärde, och därigenom också ”människovärde” att kopplas till vilken del en individ kunde ta i sin statsstats försvaret. Värnpliktskonceptet har aldrig varit mer utvecklat än så. Detta synsätt innebar i sin tur naturligtvis att medlemmar av samhället som inte deltog i dess försvar (kvinnor, barn, slavar och bofasta utlänningar), mer och mer definierades som icke-människor, åtminstone inte riktigt riktiga. I ett sådant tänkesätt grundar sig Aristoteles tänkesätt om olika slags ”själar” i en hierarkisk ordning: grekiska manssjälar, kvinnosjälar, barbarsjälar, slavsjälar och sedan djur och växter.

Stridssättet från slutet av 700-talet, *hoplittaktiken*, ställde speciella krav på sina utövare. Bevapningen, offensiv och defensiv, var dyrbar. Bara bemedlade medborgare kunde kosta på sig hjälm, harnesk, benskenor, spjut, sköld och kortsvärd, det mesta i bronns. Speciella krav också när det gäller fysik: en full hoplitbeväpning väger 30–31 kg (att jämföra med att en normal packning för en svensk värnpliktig väger 12 kg, och enligt en mig närstående uppgiftslämnare var illa nog

om man skall gå ett par mil. Tyskarna på väg till Stalingrad bar 25 kg).

En stor del av livet i det klassiska Grekland präglades alltså av fenomenet krig – även det demokratiska styrelseskick som vi ser som grunden till vårt eget.

CHARLOTTE WIKANDER

Kraniet med brynja ser stilla och lugnt ut, trots att ett kraftigt svärdsavtryck över näsan och kinderna varit dödsorsaken. Detta fridfulla utseende kommer sig av ett misstag i rekonstruktionen av skelettdelarna. Senare osteologer, inte minst inkallade tandläkare, har kunnat visa att munnen i själva verket var vidöppen – ett dödsskri.

1 maj i Lund

Vänsterpartiet och Ung Vänster

Samling Stortorget 13.00.
Huvudtalare Jonas Sjöstedt
Pinar Dal & Paula Mulinari
Efter demonstrationen seminarier i Stadshallen:

Henry Diab, ”Från Sabra och Shatila till Jenin”

Staffan Lindberg, ”Indien – Pakistan, hinduer – muslimer”

För barnen på Folkets Bio-KINO: Gummitarzan. Gratis för alla barn.

APPELLMÖTE

lördag 27.4 kl. 11–13 på Stortorget.
Röda Kapellet & Röda Flåset. Pinar Dal och Mats Olsson talar. Kom!

Mera krig

I fredags slet jag mig en stund från apparaterna och manickerna på LTH i hopp om att få lite snabbbildning. Hojade ner till akademins hjärta och bänkade mig i Carolinasalen i Kungshuset.

Först var det Victoria Höögs föredrag *Krig och minne*. Uppfattade budskapet ungefär så här: Krig har pågått under mänsklighetens hela historia. Vi kan skilja på individuella och kollektiva traumatiska minnen. Om vi ska kunna tala om historiens återkomst så är det en förutsättning att det finns kollektiva minnen. Det är kulturen som innehåller dessa. Under 1900-talets har de framförallt utgjorts av populära fiktiva skildringar i litteraturens och filmens form. Man kan skilja på mer vetenskapliga beskrivningar och de fiktiva som uttrycker människors och gruppers upplevelser och som inte gör anspråk på vetenskaplig sanning. Det är alltså de senare som dominerar vårt kollektiva minne. Idag är rapmusik en modern form för unga människor att uttrycka och bevara minnen av traumatiska upplevelser. Från dagens krig kan man närmast få oändligt mycket detaljerade fakta. En angelägen uppgift för humaniora är inte att sammanställa och redovisa alla dessa fakta (vilket dessutom är omöjligt), utan att välja ut och sälla för att på olika sätt gestalta och tolka nutida skeenden, inkluderande också bakomliggande långsiktiga strukturer.

Min egen filosofiska reflektion är att om historien upprepar sig så kan det väl också bero på underliggande mänskliga egenskaper som medför att mänskliga samhällen får en inneboende benägenhet att föra krig då och då (Den ena kattgenerationen efter den andra fortsätter att plåga möss trots frånvaron av kollektiva minnen.) Om vi inte skulle ha några kollektiva minnen – skulle då vissa krig inte ha funnits idag (Palestina, Irland, Balkan) eller ger historieskrivning och fiktiva upplevelserepresentationer möjlighet att förstå mekanismerna och undvika framtida krig genom att förstå den materiella och mänskliga basen för dem?

Forts. på sid. 2

Å andra sidan...

Väckte undran

gjorde förra veckans bilaga. De tre artiklarna om rasism var tvärtom mycket läsvärda. Enligt våra skarpögdade läsare. Av tekniska orsaker blev texten på gränsen till oläslbar.

Det är inte omöjligt att vi tar in texterna i ett senare nummer med större stilgrad. Men redaktionskommittén har beslutat att inte fortsätta med bilagor av denna typ. De planerade texterna kommer i stället att införas i temaform med gängse layout.

En redaktion växer fram

På sitt senaste möte valde redaktionskommittén fyra (nygamla) medarbetare i den växande redaktionen: Rune Liljekvist, Robert Nilsson, Gunnar Sandin och Charlotte Wikander.

Dessutom utsågs *Pinar Dal* till kassör efter Nita Lorimer, som uttryckt önskan om att slippa denna uppgift. Så småningom kommer redaktionen att växa med ytterligare medarbetare. Vi behöver all hjälp vi kan få.

I detta nr av VB

har några av våra medarbetare lyssnat till en handfull av föredragen på Universitetets "Humanistdag" och redogör för sina intryck.

Information om 1 maj och en plädering för *Karin Svensson Smith* i kåseriform av Mats Bohgard är några andra av veckans läsvärda inslag.

I nästa nr planerar vi att redogöra för varför vi tycker att Kristian Gerner inte platsar i en av Lunds professorsstolar. Dessutom skriver *Jörn Svensson* en analys av Israels arbetarpartis förändrade politik.

Ja visst ja: glöm inte att betala prenumerationen!

RED.

Pressgrannar

VB:s förhållande till sina kollegor förblir förtjusande dubbelydigt. Medan vi oftast utmålas som en liten egendomlig intern skrift, finns det kollegor som håller noggrann koll på vad VB gör (och vad som diskuteras om vad VB bör/icke bör göra). Senast nu Jan Mårtensson i Sydsvenskan: partiet är så oense i Lund att de inte ens kan klara av att hålla kvar sin mest begåvade skribent i sin tidning.

För att något slå tillbaka, noterar vi nu med intresse att ovannämnde skribent (dock här i sin förklarad som Sten Henriksson) till och med fått pryda omslaget på det senaste numret av LUM, som just dumpit ner. Det får man kalla ett steg uppåt: aldrig skulle VB ha råd med ett färgomslag, hur mycket vi än uppskattar en skribent. Ämnet var att återskapa Atén, vilket bara kan vara att applådera. Men varför pryda en tidning som LUM (som för all del har blivit bättre på sistone)? Beelzebub, kom tillbaka – allt är förlåtet.

RED.

Forts. från sid 1

Lyssnade sedan på Per Bauhns föredrag *Moral och krig*. Det innehöll egentligen mest kategoriseringar. Först en distinktion mellan "rätten att föra krig" och "rätten i själva krigföringen", sedan mellan olika utgångspunkter: politisk realism, utilitarism och pacifism. Han uppehöll sig också kring att en förutsättning för att tala om ett rättfärdigt krig handlar om statens legitimitet. Får nog erkänna att jag har lite svårt att få ut något av ett föredrag om moral och krig när det görs i sken av total värderingsfrihet eller utan att den materiella basen för idéer om moral berörs.

På ett mycket ytligt plan är en behållning från mitt snabbbesök hos filosoferna en uppskattning av den totala frånvaron av OH-bilder som vi själva brukar lusa ner vår visuella miljö med. Blev dock lite förvånad över de tre orden "så att säga" som med väldigt hög frekvens ingick i båda filosofernas framställningar. Det är väl ett sätt att gardera sig mot att man inte riktigt träffar rätt. Är nog mer van vid att man säger "typ" i ungefär samma syfte.

När jag cyklade tillbaka norrut så kunde jag inte låta bli att tänka på hur dåligt vi i den tekniska och naturvetenskapliga utbildningen utnyttjar de möjligheter det innebär att tillhöra ett stort och komplett universitet. Vi skulle, jämfört med andra högskolor i landet, kunna ha unika möjligheter att få in humanistiska och samhällsvetenskapliga perspektiv. Jag tror vi skulle kunna attrahera helt nya grupper studenter om vi förmådde göra det.

MATS BOHGARD

Krigiska arketyper

Vår värld är full av arketyper, dessa uråldriga psykiska mönster och typer som på ett eller annat sätt genomsyrar vår kultur och vårt samhälle. Arketyper är, åtminstone enligt begreppsstiftaren Jung, en ofrånkomlig del av människans psyke. Just därför är de så tacksamma att använda i medvetet påverkande av människors uppfattningar. Att som t.ex. Marianne Fredriksson gör använda arketyper i litteraturen för att öka dess popularitet kan tyckas harmlöst, men det måste inte vara det.

Detta leder mig in på Sanimir Resics välkomponerade föreläsning "Från Gilgamesh till Terminator, krigarens oförändrade ansikte" som i samband med humanistdagarna gavs på historiska institutionen. Sanimir Resic förde sina lyssnare på en resa genom olika samhällens manifestationer av krig, som började flera tusen år tillbaka i tiden. Genom bilder, musikexempel och citat ur stora litterära verk som Gilgamesheposet och "Fänrik Ståls sägner" visade han på ett sedan länge existerande manlighetsideal, som är närmast arketyppiskt. Ett ideal som kännetecknas av allmänmänniska dygder såsom mod/tapperhet, heder/ära, plikt, kamratanda och

sexualitet. Dygder som för de flesta av oss bär positiva konnotationer, men som många gånger använts för att uppmuntra till krig och i förlängningen även inneburit övergrepp och förbrytelse.

Sanimir Resic menar att detta ideal inkluderar en önskan om elddop, som lockat många människor ut i kriget. Moderna exempel såsom Vietnamkriget och striderna på Balkan nämndes, vilka enligt föreläsaren i egenskap av en sorts rite de passage fört många många människor i strid. En stor opinionsbildare bakom dessa krig är filmmediet vilket Sanimir Resic med rätta betraktar som en viktig historieförmedlare till unga. Som exempel på denna företeelse nämnde föreläsaren flera moderna filmer som bl.a. "Den 13:e krigaren", "Rädda menige Ryan" och "Terminator". Filmen har idag, vid sida om media, den kanske viktigaste rollen som arketyppförmedlare. Att flertalet av dessa filmer fortfarande är Hollywood-produktioner tål att tas i beaktande. Åt vem överlåter vi uppgiften att förmedla arketyper?

ANNA CÖSTER

Författare och krig

Litteraturvetaren Magnus Nilsson håller på med en avhandling om Ivar Lo-Johansson. På humanistdagarna talade han om de svenska arbetarförfattarna och de båda världskrigen.

De traumatiska upplevelserna av första världskriget var avgörande för den litterära modernismens uppkomst, därom är de traditionella hand-

böckerna ense. De nya erfarenheterna framtvingade absurda och fragmentariska former, såsom surrealismen. Mot den bakgrunden har de arbetarförfattare som fick sitt genombrott under mellankrigstiden ansetts stå för ett realistiskt "återfall", en anakronism.

Men handböckerna har överbetonat formen och underskattat innehållet, menade Nilsson. Arbetarlitteraturen är en produkt av moderniteten. Skildringarna av upprottet från landsbygden är en lika viktig tematisk förnyelse, ja revolution, som när futuristerna drar in flygmaskiner och kulsprutor i litteraturen.

När det gäller andra världskriget är handböckerna mer generösa mot arbetarförfattarna, som vid denna tid var mycket mer etablerade. Nilsson menade att det var just arbetarförfattarna som tog starkast intryck av kriget och det föregående krigshotet. De engagerade sej i hög grad utanför författarrollen mot fascismen, för den spanska republiken och inte minst för Finland. Det senare kunde få våldliga litterära konsekvenser, ansåg Nilsson, som utnämnde den Finlandsfrivillige Harry Martinsons roman *Verklighet till döds* till dennes kanske svagaste verk.

Ivar Lo stannade hemma men skrev en långt starkare roman, *Traktorn*. Den tilldrar sej på den svenska landsbygden men bär tydlig prägel av det pågående kriget, förklarade Nilsson, bland annat genom sina hyperrealistiska detaljbeskrivningar som bryter den realistiska ramen. En galen värld kunde inte beskrivas som en totalitet.

GUNNAR SANDIN

"Sharon mördare", "Sharon slaktare"

Det var kraft i talkörerna i lördagens Palestinademonstration i Lund. Det var kampglädje och mycket folk. För en gångs skull behövde man heller inte skämmas å Partiets vägnar: bland bofasta och tillresta palestinier skymtade jag inte bara de få, men envisa, representanterna för KPMLr, RKU och andra aparta organisationer, utan även riktigt gott om vänsterpartister och Ung vänstrare. Tack för det, Anders, Gunnar, Niklas, Saima och alla ni andra som var där.

Själv förstär jag inte alltid så bra – trodde demonstrationen i vanlig ordning skulle börja på Stortorget och kom därför lite sent till den helige Clemens' dito. Han åtminstone lyssna till Röda Flåsets sista låt, men missade båda talen: Hanin Shakras (UV), som tydligen hunnit säga sitt innan jag kom, och Per Gahrtons på det avslutande mötet på Stortorget. Honom fick jag åtminstone se, men gjorde praktiskt taget ingenting, eftersom högtalaranläggningen var av modell sämre (sämst?). Men vad gjorde det? Han såg lagom arg ut, med

tanke på omständigheterna, de palestinska fanorna fladdrade i den (måttliga) vinden, och själv höll jag en vackert röd banderoll tillsammans med en mycket ung flicka, som tappert burit den större delen av vägen, trots att det nog var en ny – och inte helt lätt – erfarenhet för henne.

Vad hjälper det då med att demonstrera, kan man uppgivet fråga sig. Men något tror jag faktiskt att det gör. Inte så att Krigsförbrytaren själv skulle bry sig, men i någon mån bidrar det nog ändå till att medvetandegöra massorna. Att Jenin, Bethlehem och de andra massakrerna berört folk märktes tydligt på reaktioner från de ofrivilliga åskådarna.

Så blir det söndagsmorgon, och man slår i spänd förväntan upp sin morgontidning, för att läsa om vad som bör ha varit den största demonstrationen över huvud taget i Lund på kanske femton år (uppskattningsarna skiftar mellan 900 [polisen] och 1100 [demonstrationsledningen] deltagare). Och vad finner man? Ingenting. Inte

Forts. på sid. 4

Bästa Fru redaktör!

Jag uppskattar mycket den ironiska stil som allt emellanåt präglar Er lilla tidning, men tycker att ni gick lite väl långt i nr 12. Jag menar rapporten från styrelsebeslutet om talarare 1:a maj och att vår partiförenings kandidat till Riksdagen, Karin Svensson Smith, inte skulle få tala. Med tanke på de motsättningar som lär finnas i partidistriktet, kan det ju finnas läsare som tror ni menade allvar. Jag har här några lika osannolika och uppdiaktade förslag till brev från styrelsen till medlemmarna i samma skämtsamma stil:

”Kära kamrater medlemmar!

Vi har nu färdigställt en oantastlig teori om världens tillstånd. Utifrån denna teori om de universella mekanismerna kan man dra slutsatsen att det är historiskt nödvändigt att vi skall representeras av en okänd man i rikets högsta beslutande församling. Vår teori är så fulländad att vi inte ens behöver känna till något om denne man, och då kan Ni kamrater medlemmar inte heller begära att Ni ska behöva känna till några detaljer. Ni måste, som Ni förstår, förlita Er på att våra insikter är av en helt annan kaliber än Era småborgerliga villfarelser.

Vår teori är i själva verket så fulländad att den tveklöst är överordnad sådana historiskt tillfälliga modenycker som demokrati och den vulgära form av feminism många kvinnor så felaktigt förespråkar.

Vi är helt medvetna om att Ni på årsmötet förordade kandidaten KSS. När ni därutöver i er enfaldiga envishet vidhöll er felaktiga linje på ytterligare ett medlemsmöte, är vi än mer övertygade om att hon inte skall tala till Er och fortsätta förvirra Er snedvridna världsbild. Allt i den goda avsikten att Ni snabbare må nå de stora insikter som vi tillkämpat oss. Vi har tyvärr inte lyckats stoppa henne i Trelleborg, men med ett starkt distrikt kan vi nog också få de oansvariga trelleborgarna att komma till insikt.

Ni måste förstå att vi är tvungna göra vår historiska plikt. Vissa av oss är både bättre och mer kamrater än andra.

Kamratliga hälsningar från Er ideologiska ledning”

Och inför nästa mandatperiod skulle man kunna tänka sig följande kallelse till årsmötet:

”Bästa Kamrater medlemmar!

Välkomna att tillbringa kommande söndag inträngda i en liten kvav lokal för ett s.k. årsmöte. Vi ska nominera till Riksdagen och ni ska få prata hela dagen utan att vi tänker säga något. Det är ju slöseri med kraft att bemöta Er inskränkta dumhet med våra insikter. Pärlor för svin skulle man kunna säga. Vi är ju tvungna, enligt stadgarna, att höra medlemmarnas åsikter. Men för er kännedom vill vi bara meddela att

Porto Alegre – Johannesburg

Tack för artikelserien om Porto Alegremötet! Jag fick en direkt koppling till vad jag läst i VB när Globekonferensen öppnades i riksdagen 12/4. Globe står Global Legislators Organisation for a Balanced Environment. Det är ett internationellt nätverk för parlamentariker som vill sätta miljöfrågorna högre på dagordningen. Nätverket startade 1989 under förberedelserna inför FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro. Alla politiska strömningar finns representerade och nätverket täcker samtliga världsdelar.

Den 12–14/4 samlades Globe i Stockholm för att förbereda sig inför FN:s konferens i Johannesburg. Förutom EU-parlamentariker och nationella parlamentariker från de flesta av de europeiska länderna, Moçambique, Etiopien samt diverse nationer till var ett antal folkrörelser inbjudna. Detta beroende på att GLOBE arrangerade förberedelsemötet tillsammans med den nationalkommitté som på den svenska regeringens uppdrag bl a ska sprida information om diskussionerna inför Johannesburgskonferensen. Bland de folkrörelser som var representerade kan nämnas Greenpeace, LO, IFAW från Ryssland, Jordens Vänner, Diakonia, Foundation for Ecological Recovery från Thailand, TCO, Club de Jovenes Ambientalistas från Nicaragua och svenska FN-förbundet.

Uppdatering av vad som hänt sedan Rio, analys av det aktuella tillståndet i världen (särskilt vad gäller miljön) och koordinering av krav på vad Johannesburg ska resultera i stöd på programmet. Steen Gade, generaldirektör för Danmarks naturvårdsverk (f.d. gruppledare för SF:s folketingsgrupp), gick igenom analyser från olika internationella institutioner. OECD konstaterar att alla stora ekosystem är på tillbakagång. Europeiska miljöbyrån kan inte notera förbättring inom någon alls av de olika miljösektorerna. Mauritius miljöminister betecknande växthuseffekten som det överskuggande miljöhotet och pekade

om ni fortfarande har samma felaktiga linje som förra gången, är det naturligtvis vår plikt att åter driva igenom en historiskt korrekt linje utifrån vår enhetliga teori. Så fundera en stund på om det inte vore trevligare för Er att tillbringa den lediga dagen på något annat sätt. Ni måste lita på att vårt politiska omdöme är så mycket mer välutvecklat än Er.
Ledningen”

Tur att allt det här bara är ett dåligt skämt. Jag ser fram emot att höra Jonas, Karin, Paula och Pinar första maj.

MATS BOHGARD

på kvinnornas strategiska roll som svarande för den konkreta hanteringen av naturresurser. Föreläsaren från Worldwatch Institute påtalade att det den 11/9 dog tre gånger så många barn av svält, brist på rent vatten eller mediciner jämfört med det antal som omkom till följd av den terrorattack som ägde rum i New York. Personligen hade han skrämts av det budskap som den amerikanska presidentadministrationen hade gått ut med dagen därpå: Konsumera! Oavsett behov och konsekvenser är det viktigaste för att upprätthålla det nuvarande samhället. Sydafrikas miljöminister gav en intressant redogörelse för vad som sker i hennes land. Sveriges förhandlingsdelegation, med ambassadör Viveka Bohn i spetsen, rapporterade om det förhandlingsläge som råder när tre av de fyra förberedelsemötena innan den stora FN-konferensen är avverkade. Läget är tufft, gemensamma tidtabeller för när olika åtgärder ska vara vidtagna är svårt att komma överens om.

Påfallande många av parlamentarikerna refererade till den nya sociala rörelse som växt fram de senaste tre åren som en protest mot globaliserings avsidior. Att detta är något miljöintresserade parlamentariker vill referera till är självklart, men vittnesmålen gick ut på att Porto Alegromötet och liknande händelser påverkar hela det politiska livet. Från Frankrike skulle en representant från Attack komma, men de valde att skicka en representant från ett nybildat nätverk som härstammar från Attack. I Frankrike är diskussionerna inför FN-konferensen i Johannesburg så omfattande att det har bildats ett eget nätverk för de organisationer och enskilda för detta specifika ändamål.

Tyngdpunkten på mötet var utarbetandet av den resolution som sedan skulle antas på det generalforsamlingsmöte GLOBEs avhöll den 14/4. Eftersom jag är ganska aktiv i riksdagens miljö nätverk, som är en del av GLOBE-Europe, fick jag förtroendet att hålla ett anförande och att vara rapportör för en av de tre arbetsgrupper som bearbetade förslaget till resolutionstext. Vi rapportörer utgjorde slutligen en redaktionskommitté som färdigställde resolutionen. Det var många svåra frågeställningar som löses. Vilket förhållningssätt ska GLOBE ha till den ökande användningen av GMO? Hur ska de transnationella företagens ökade makt över utvecklingen kunna brytas? Hur snabbt kan subventionerna av ohållbara fiske- och jordbruksnäringar kunna avvecklas? Vilka förändringar i FN-systemet behövs för att omställningen till hållbara produktions- och konsumtionsmönster ska få större prioritet? På vilka villkor ska handel bedrivas om den ska vara ett medel i fattigdoms-

Ur Globes uttalande

Vi Globeparlamentariker som samlats i Stockholm förbinder oss att arbeta för konkreta åtgärder som gör den framtida utvecklingen hållbar. Vi ska agera för att våra regeringar fattar följande beslut i Johannesburg:

1. *En halvering av antalet fattiga till år 2015*

Detta behövs: regeringarna förbinder sig att under 2003 presentera en plan för hur och när de ska öka sitt utvecklingsbistånd till minst 0,7 procent av BNP och skapa kriterier för att medlen används till stöd för en hållbar utveckling.

2. *Åtgärder mot klimatförändring*
Detta behövs: en ratificering av Kyotoprotokollet under 2002 och uppfyllande av de överenskomna reduktionsmålen. För att skynda på Kyotoprocessen måste regeringarna lova att till 2012 garantera tillgång till utställiga, förnybara energikällor åt de fattigaste två miljarderna människor i världen.

3. *Uppmuntra rättvis och hållbara handel samt reformera WTO*

Detta behövs: rättvisa handelsåtgärder måste bygga på hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Detta kräver ett avlägsnande av EU:s miljöskadliga jordbruks- och fiskesubventioner under 2003 och av alla miljöskadliga subventioner senast 2012.

4. *Att till 2015 halvera antalet människor som förvägras den mänskliga rättigheten ekonomiskt överkomligt dricksvatten*

Detta behövs: regeringarna förbinder sig att till 2005 ta fram integrerade planer för en hållbar vattenförvaltning.

5. *Garantera öppenhet och ansvar i beslutsfattandet*

Detta behövs: att vidta åtgärder som ålägger alla intressegrupper och beslutsfattare ansvar och öppenhet, och i synnerhet inleda förhandlingar om ett rättsligt bindande ramverk för företags ansvar.

bekämpning och en omställning till ekologisk hållbarhet?

Jag var både trött och nöjd när jag tog nattåget hem till Skåne. Resolutionen är förvånansvärt radikal med tanke på att såväl GLOBE-medlemmarna från Ryssland som den konservativa Tom Spencer från Storbritannien kunde underteckna. Det är ett oerhört privilegium att få använda sina kunskaper i internationella miljöpolitiska sammanhang. Samtidigt är det ett ansvar som jag kan försäkra VBs läsare att jag tar på största allvar.

Karin Svensson Smith
070/34 39 515

VECKOBLADET Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Tel 046/14 33 09. Utges av V-o UV Lund. Prenumerationsavgiften, (se redaktionsrutan nedan) insättes på postgiro 1 74 59-9. **Ansv. utgivare: Ola Hagring** Tel 046/14 33 09. Manus sändes till ovanstående adress el. e-post till: veckobladet.lund@passagen.se Red. förbehåller sig rätt att korta i insänt material. Tryck: KFS AB, Lund. Adressbyte: sänd e-post, eller använd postens adressändringskort.

Begränsad eftersändning. Vid definitiv adressändring sänds tidningen i retur till Veckobladet.

Sydsvenskan, Venezuela och demokratin

Jag kan inte låta bli att dela med mig av mina erfarenheter då det gäller kontakter med Sydsvenskan. För några veckor sedan skrev jag en insändare apropå Per T. Ohlssons angrepp på demonstranterna utanför Nalen. Insändaren togs inte in. Jag ringde då upp debattredaktören Christer Holmgren för att reda på vilka chanserna är att få in en insändare. 20 procent tas in, ungefär, sade han. Alla insändare som kritiserar ledarsidan skickas dock upp till den politiska redaktionen, som får avgöra vad som skall ske med dem. Det gör givetvis att kritik som ses av dem som allvarlig aldrig tas in.

Kuppen i Venezuela 12/4 prisades på SDS:s ledarsida i lyriska ordalag. Jag kunde inte låta bli att bemöta detta i en insändare – som givetvis inte publicerades. Chavez återinsattes och en ny artikel på ledarsidan dök upp, med rubriken "Gråt med Venezuela".

Av artiklar på nyhetssidorna i SDS och DN att döma var kuppen planerad. Delar av militären hade engagerats i kuppen, och dessa avsatte Chavez. Parlamentet och högsta domstolen upplöstes och ledaren för företagarrorganisationen i Venezuela bildade ny regering. Han upphävde omedelbart alla lagar som Chavezadministrationen infört för att förbättra situationen för befolkningen, och värna det egna landets intressen gentemot USA. USA hade uttalat sig om att man skulle stödja en ny regering. Detta var läget när den första ledarartikeln skrevs. Kuppen hyllades förbehållslöst.

Jag trodde att man på något sätt i ord höll på elementära demokratiska principer på ledande tidningar i det här landet, men tydligen är det inte så. Jag blev djupt chockerad – men jag har inte följt sådana här saker i detalj på väldigt länge, så kanske var jag bara blåögd.

Jag ringde Aftonbladet för att höra vilken inställning de hade, men de menade att Sydsvenskan väl får tycka vad de vill. Jag undrade om det inte var en nyhet att Sydsvenskan tog avstånd från elementära demokratiska princi-

per, men personen jag talade med menade att det hela beror på hur man tolkar vad som hänt i Venezuela, om man tycker att regeringen där har agerat demokratiskt osv.

Tydligt är den allmänna inställningen att det är OK att störta alla regeringar som driver en politik som går emot västvärldens (USA:s) intressen. Att USA blankt struntar i folkrättsliga och demokratiska principer visste jag, men att Sydsvenskan skulle våga vara så tydlig trodde jag inte.

BENGT HÅKANSSON

Ett brutet kontrakt?

Diskussionen om Veckobladet har hållit på länge nog och jag vill inte förlänga plågorna. De allvarligaste hoten mot VB:s redaktionella frihet tycks nu avvärjda. Vi som skriver är inte längre speciellt tillhållna att låta bli "ogrundade eller obevisade beskyllningar" utan uppmannas nu observera den citerade Tryckfrihetsförordningen, en av landets grundlagar, och det får vi väl försöka. Vaksam kan man vara ändå: det finns fortfarande ägarintressen som kan slå till, men OK – så länge de inte utövar censur kan man ju skriva.

Bakgrunden till striden är förstås motsättningarna i Vänsterpartiet Lund. Den hittills bästa analysen av dem tycker jag Olof Norborg gjorde i sitt inlägg i nr 8. Det handlar om en generationskonflikt och, om inte en klasskamp, så en konflikt mellan kulturer. Olof målade upp bilden av en beläten fyrtialistgeneration av mellanskikt som, förvisso efter hårda strider, nu har anlänt till köttgrytorna och trivs där. Mot detta står en generation tjuo till trettio år yngre vars erfarenhet av det svenska samhället väsentligen är nedskärningar och nedmontering av politiska ideal. Materiella svårigheter kring egen bostad etc. gör inte bilden ljusare.

Jag tror på Norborgs bild, men måste dessa skilda erfarenheter verkligen leda till konvulsioner? Generationsmotsättningen förefaller inte värre än vad man själv en gång upplevde. Ett parti är alltid en koalition. I vänsterpartiets fall mellan människor inom arbetarklass och mellanskikt – de senare många i Lund beroende på stadens struktur. Det anmärkningsvärda nu är att en politisk gruppering tycks vilja säga upp kontraktet. Den demonstration man genomförde genom att säga nej till Karin Svensson Smith till förmån för en person som man inget visste om, vittnar om desperationen. Nu skulle man kunna ur-

säktta detta som ett tillfälligt utbrott, men de ledande i aktionen har ju inte visat några tecken på tvekan: de tycks anse att de gjorde rätt och nu vill de också hindra att Karin talar förstemaj.

I detta ljus blir förhållandet till Veckobladet också intressant. En stark grupp, i stort sett bestående av unga medlemmar med rötter i Ung Vänster, ville helt enkelt lägga ner VB. I inlägg efter inlägg på ett medlemsmöte vittnade de om att tidningen var en plåga att läsa och en belastning för Vänsterpartiet. I en skrivelse från organisationen sägs: "Ung Vänster vill inte att vänsterns tidningar ska vara en arena där äldre män ur medelklassen på ett aggressivt och paternalistiskt sätt markerar revir." Och så hoppas man att tidningen "ska utvecklas bort från att vara en plattform för småaktighet och sekterism".

Till detta kan man först säga att Ung Vänster naturligtvis omedelbart bör sluta vara medutgivare av VB när nu medlemmarna avskyr den. För oss äldre män i medelklassen är det bara att inse att alla inte älskar oss, men det hade vi nästan anat. Vad gäller vårt sätt att skriva i VB är det på gott och ont präglat av miljön i Lund, den fysiska och den intellektuella, och av lundavänsterns historia. Det står naturligtvis fritt för envar ung läsare att skita i den.

Men låt oss gå till nutiden: det är val i höst och Lund behöver ett regimskifte. Vi behöver ett brett väljarstöd. Kom igen, låt oss vinna valet!

STEN HENRIKSSON

1.5

Lars Hillersberg berättade (1970?) i en klassisk svit teckningar hur en kameleontisk stockholmare lyckades täcka in hela fem förstamajmanifestationer. I 2002 års Lund behöver man inte anstränga sej lika hårt. Det är bara tre grenar av arbetarrörelsen som har särskilda arrangemang.

Redan kl. 10 samlas socialdemokraterna på Märtenstorget, och från 10.30 underhåller en dansgrupp. 11 avtågar man till Folkets park – efter att under några år ha avslutat demonstrationen i Stadsparken. På slutmötet talar Gunnar Jönsson (s), Margareta Kristensson (LO) och Evelina Lundstedt (s-studenterna, man noterar att SSU saknas) men framför allt statsrådet Leif Pagrotsky. Därefter blir det blandad musik av hela fem grupper och servering av "LO-korv". Malda kattdjur torde dock inte vara någon stor smakupplevelse.

Socialdemokraterna avlöses kl. 11 på Märtenstorget av Röd Front, det vill säga KPMLr, som inte demonstrerar utan nöjer sej med ett möte. På det talar Bengt Kristersson och Anders Eeg-Olofsson.

Sharon...

Forts fr. s. 2

heller ett ord om de 2000 som demonstrerade i Göteborg eller de lika många i Stockholm. Har Per T. satt munkavle på sina journalister?

På måndagsmorgonen fick vi så en 8-raders notis – har läsekretsen klagat? Fast kanske är jag alltför konspiratoriskt lagd. Samma tidning ägnade större delen av en sida åt en påfallande vänlig beskrivning av unganarkisternas "fortsättning" av Ekofin-demonstrationen för ett år sedan. Handlar tystnaden om Palestina-demonstrationen helt enkelt om Malmöbornas ointresse för Lund? Eller finns det kanske ingen konspiration alls, utan bara journalistiskt slarv?

ÖRJAN WIKANDER

MÖTE MÖTE

KOMMUNALPOLITIK
Måndag 29.4 kl 19. Sedvanligt harvande kring kommande nämndmötet m.m.
RÖDA KAPELLET
Sö. 28.4 KL 18,45, GENREP INFÖR 1.5
MED JOAKIM: NR 1, 2, 8, 12, 31, 39, 76, 100, 173, 187, 227, 231, 348, 384, 400.

VECKOBLADET

Detta VB gjordes av:
Charlotte Wikander, Rune Liljekvist och Gunnar Sandin
För längre material i nästa nr kontakta:
Gunnar Sandin

Manusstopp månd kl 18.00
Manus mottages som e-mail:
veckobladet.lund@passagen.se
diskett. Obs! RTF-format.

Ansv. utg. Ola Hagring
Tel./mail till redaktörerna:

Rune Liljekvist 046-211 50 69
rune.liljekvist@telia.com
Gunnar Sandin 046-13 58 99
Charlotte Wikander 046-13 96 26
Vid utebliven tidning eller prenumerationsärende ring:
Cecilia på expen: 046-13 82 13
Prenumerationspris: 200,-/år.
Postgiro: 1 74 59-9 Veckobladet
Är expen obemannad lämna meddelande till telefonsvararen.
Röda Kapellets hemsida:
<http://stop.at/RodaKapellet>